

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוז
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום ראשון ח' אלול תשפ"ב | דף היומי בבלי: כתובות ס | דף הכולל: כתובות עה.
דף היומי בהלכה: מסימן מ"ה סעיף ב' עד סימן מ"ו אמצע סעיף א' "כשחוגר חגורה".
מוסר: שמירת הלשון - פרק ב' מה שהוא' עד פרק ב' 'השתיקה יפה'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער הכניעה פתיחה עד סוף פרק ג'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

תעלומה: הגנבים עקרו את הדלת מציריה אך לא גנבו כלום | מרן אמר לי: "היום סיפתי סיפור, כולם צחקו, ואתה אפילו לא חייכת" | "מקווים להגיע לעזה" ב לאחר מאה ועשרים? - יש משהו שחשוב שתדעו" | 2480

הסיפור היומי

**"פלאי פלאות!" - זעק שוב הבן, ורץ לקרוא
לאמו שהמתינה למטה. "הגנבים היו בבית, הדלת
נעקרה מציריה, הם נכנסו פנימה - אבל הם פשוט
לא נגעו בכלום! אינני מבין איך זה יתכן!...!"**

רק כעבור תקופה, כאשר נתפסה הכנופיה, התבררה הסיבה המדהימה

בכל שבתות השנה אינני נועל את הדלת, והרי אין בכך חידוש כה גדול כי אני נותר בבית, הרי שבשבת זו - ניתנת לי ההזדמנות להפנים ולהטמיע ביטחון אמיתי, להשאיר את הדלת לא נעולה למרות שאינני נוכח בבית בשבת. הרי זו ההזדמנות שלי להתחבר לאבא, להישען עליו לחלוטין!

רעייתו, שכבר הכירה את בטחונו המלא בה, נדבקה עד מהרה בהתלהבות, וניאותה להסכים לכך - אף שלא יהו בבית, ולמרות גל הפריצות הנורא המשתולל בלילות החולפים בשכונה. הם נסעו לשבת שעברה עליהם בטוב ובנעימים, אולם כבר בדרך חזור הביתה, ליבה ניבא לה רעות... 'יש לי תחושה שגנבים דווקא כן ביקרו בביתנו', לחשה, 'אוושת לבי רועדת כעלה נידף. אינני מעיזה לעלות הביתה ראשונה, לא רוצה לראות את המחזה הנורא בעצמי - אם קרה...' - אמרה בחשש בולט.

ורבי אברהם משה? - בטחונו לא סר ממנו: 'אבא שבשמים שומר עלינו, רק הוא. אנחנו עם אבא!' - הכריז בגאון, ועלה הביתה יחד עם בנו בצעדים קלים...

מנקיי הדעת שבירושלים היה הגאון רבי אברהם משה גרוסמן זצ"ל. בין שלל מעלותיו, הצטיין רבי אברהם משה במידת הביטחון. הוא היה 'בעל ביטחון' אמיתי, שחש באמת את יד ה' מלווה אותו, מחזיקה אותו בכל צעד ושעל, ובכל עת - הרבה לדבר ולחזק את מידת הביטחון.

כדי לחזק את בטחונו בה, נהג שלא לנעול את דלת ביתו בלילות שבת. 'לשבת יש זכות עילאית, השכינה שורה בעולם. אני בוטח בהשם, אין צורך לנעול את הדלת!' - קבע.

לימים, התקיימה שבת 'שבע ברכות' לנכדתו הראשונה, והוא עמד לעזוב את ביתו בערב שבת, לכל השבת. באותו הזמן התחולל גל פריצות, במשך תקופה היו הגנבים פורצים ובוזזים מכל הבא ליד, כמעט מדי לילה. לאור זאת, ביקשה רעייתו כי יחרוג ממנהגו, וינעל את דלת הבית כשיעזבו אותו בערב שבת.

אולם רבי אברהם משה, רוח אחרת היתה עמו, הפוכה בתכלית: 'ההיפך הוא הנכון!' הכריז כשפניו קורנות באושר, 'הרי זה בדיוק הזמן לשים מבטחי אבא שבשמים, לבטוח רק בו. אם

מאומה - זה יתכן. מה שלא יתכן - זה שגנב ייכנס לבית של מי שבוטחים בבורא, ויוכל לחולל שם נזק מכל סוג שהוא. זה לא יתכן, כי כשחיים את נוכחות אבא שבשמים בחיינו, כשחשים את יד הבורא עימנו - ידיו של הגנב קשורות, עיניו סומות, גם אם יתפרץ פנימה - אינו יכול לעולל מאומה!

רבי אברהם משה סיים את דבריו, ועבורו, ועבור בני ביתו, היה זה שיעור חי בביטחון מלא בה', כיצד הוא נראה, מה הוא מחולל. מה שמפתיע הוא, שלימים התבררה הסיבה: כעבור תקופה קצרה, נלכדו הגנבים בידי המשטרה, ונחקרו. התברר, כי הסיבה לכך שלא נטלו דבר מבית הגרוסמנים, היתה בדיוק לכן - כי לאחר שעקרו את הדלת מציריה, גילו שלא היתה נעולה, הסיקו שבעל הבית בסביבה, ומיהרו להימלט... מסתבר, שאותה פעולה שעלולה להיחשב כמותירה פירצה קוראת לגנב - היא ששמרה על הבית! כן כן, הביטחון המופלג שהוביל לאי נעילת הדלת - הוא שהניס את הגנבים בלי שגנבו דבר!

סיפור זה, שהובא בספר המדהים 'אוצרותיהם אמלא' של דודי, הרה"ג רבי אליעזר טורק שליט"א, ברור כי אין מטרתו לעודד אי נעילת דלתות. כל אדם מחוייב להשתדלות, לשמור על ביתו. אבל יש בו גילוי עצום ומהדהד: ככל שמידת הביטחון בה' גדולה יותר - כך היא באמת מגנה, שומרת ומיטיבה. ככל שאדם מפנים אל לבו את הביטחון, ככל שאדם חי בעולם של אמונה תמימה, ככל שאדם חש כי ידו של ה' עמו, הולכת אתו, מבטחת אותו - כך יגלה כי בורא עולם באמת אתו, שומר עליו, מסדר לו את העניינים, דואג לו, והוא באמת יכול להיות רגוע...

(פניני פרשת השבוע, הובא בגיליון 'דרישה וחקירה')

אולם, כשהגיעו לקומת ביתם, נחרד הבן. אין מה לטעות. היו כאן גנבים, ביקרו גם ביקרו. צירי הדלת היו עקורים ממקומם, הדלת עמדה באלכסון מובהק, סדק לא צר נפער בין הדלת למשקוף, מישהו התפרץ פנימה...

הבן נזעק: 'אוי, אבא, תראה מה קרה, הגנבים ביקרו אצלנו!' - צעק באימה, מי יודע מה נשאר, אם נשאר, ואיך נשאר... אולם האב - רגוע ושלו, בטוח בה', שאנן כתמיד. 'אבא שבשמים שומר עלינו, אני סומך עליו, רק עליו. אם מגיע לנו נזק - נקבל אותו באהבה. אבל אני חושב שאבא שבשמים לא רוצה להזיק לנו, ולכן לא באמת ניזוקנו. המתן קמעא ונראה!'

הם פותחים את הדלת, לבו של הבן הולם בפראות, לבו של האב רגוע כתמיד. נכנסים הביתה, ו... כלום! הכל עומד על מקומו בשלום. הוטרנה ניצבת על מקומה, אפילו גביעון לא נע. במגירה בחדר השינה כל התכשיטים במקומם, אף עגיל לא זע. הבית כולו נראה בדיוק כפי שעזבוהו, ידם של הגנבים לא פגעה ולו במגבת או בנייר טישו!

'פלאי פלאות!' - זעק שוב הבן, ורץ לקרוא לאמו, שהמתנה למטה בסבלנות. 'הגנבים היו בבית, הדלת נעקרה מציריה, הם נכנסו פנימה - וגם יצאו. אבל הם פשוט לא נגעו בכלום, לא לקחו דבר, לא שברו פריט. הכל ניצב על מקומו בשלום. לא מבין איך זה יתכן...' - דיווח הבן לאמו...

והאב, רבי אברהם משה, נענה ואמר: 'האמנם לא תבין איך זה יתכן?! והלא אני מסביר לא מהיום ולא משלשום, שבורא עולם שומר עלינו ועל ביתנו. וכי חשבת שגנב יכול לגנוב כשבורא עולם שומר? הלא הוא ניצב פה, אני חש זאת, אני מרגיש אותו, אני בוטח בו. הניתן לגנוב ממני?! זה שגנב נכנס הביתה ולא גנב

יהלומים מגדולי ישראל

**מרן שם ידו על כתפי ושאל: "מאיר, מה שלומך?"
ב"ה, הכל בסדר, ענית. מרן לא הרפה: "בשבוע
האחרון שמת לי לב שאתה לא כל-כך שמח. היום
סיפרתי סיפור, כולם צחקו, ואתה אפילו לא חייכת"**

על אהבת ישראל העצומה שפיעמה בלבו של מרן הגר"ע יוסף זצ"ל

מרן לא הרפה, ואמר לי: "אני שם לב בשבוע האחרון שאתה לא כל כך שמח. היום סיפרתי סיפור, כולם צחקו, ואתה אפילו לא חייכת..."

הייתי המום, איך הרב שם לב אלי, איך הוא קלט אותי מבין כל האנשים הרבים שבאו לשיעור וחש אותי באופן אישי.

ואז פתחתי את סגור לבי, ואמרתי בצער רב: רבינו, מה אני אגיד לך, כבר חצי שנה אין לי חיים. מאז שאשתי ברוך ה' ילדה, לצערי היא לא חזרה לעצמה. אני לא יודע מה יש לה, כל הזמן היא עצובה ובוכה. כמה שאני מנסה לשמח אותה, זה לא עוזר.

סיפר אחד מתלמידי מרן הגר"ע יוסף זצ"ל:

היה זה לפני ששים שנה בערך. מרן סיים את שיעורו הקבוע בבית הכנסת 'שאל צדקה', בשכונת 'בית ישראל' בירושלים. לבית-הכנסת ישנם שני פתחים, ודרכו של מרן היתה לצאת לכיוון רחוב 'רייכמן', אך הפעם שלא כדרכו יצא מהצד השני לכיוון ביתי. הוא שם את ידו על כתפי ושאל אותי: "מאיר, מה שלומך?"

ברוך ה', הכל בסדר, ענית.

"לא, אבל איך בבית", שאל מרן.

נאנחתי ואמרתי: ברוך ה', ברוך ה', בסדר.

זהו, כבר נשברתי, אין לי כח יותר...

מרן שמע והצטער מאוד. לפתע שמתי לב שאני ממש מאריך את דרכו, שכן הרב צריך ללכת לכיוון השני. עצרתי ופניתי לרב: הרב ימחל לי, אני מאריך לרב את הדרך, אולי נלך לכיוון השני. "לא לא, זה בסדר", אמר מרן. הוא המשיך להתקדם איתי, עד שהגענו ליד ביתי ברחוב 'רבינו גרשום'. כבר ראינו את חלונות ביתי הנמוכים בגובה המדרכה.

עצרנו, ואז הרב שאל אותי: "מאיר, אשתך בבית?"

כן, עניתי, מופתע מהשאלה.

"אני יכול להכנס לברך אותה?"

התרגשתי כל כולי, לא חשבתי שאזכה לזכות כזו שמרן יבוא אלינו. מיד נכנסתי וקראתי לאשתי שמרן הגיע ורוצה לברכה.

לעולם לא אשכח את הרגעים הללו, כמה התרגשנו. מרן שאל

אותה כמה שאלות בהלכות שמי שלא נזהר בהן, הן גורמות לו לפחדים וכו'. הוא שאל אותה אם היא נזהרת לכסות את ראשה היטב, אם מקפידה ליטול את ידיה כהלכה בבוקר כשהיא קמה, ועוד כמה דברים, וביקש ממנה להזהר בזה.

אחר כך הניח את ידו באויר מעל לראשה, ובמשך דקה אחת אמר כל מיני פסוקים נגד פחד, בירך אותה, סיים ואמר: "בעזרת ה' תהיה לך רפואה שלימה". וכך יצא את ביתנו.

זהו! מאותו היום כאילו הפכה אשתי לאיש אחר. אני לא יודע להסביר, פתאום התחילה לחייך, לשמוח, לקום לעשות דברים. הרגשתי בחוש מה הכח של מרן הרב עובדיה יוסף זצ"ל, ועד כמה גדולה אהבת-ישראל אשר בקרבו לחוש ברגשות של כל יהודי.

(גיליון 'וקראת לשבת עונג')

יהלומים מגדולי ישראל

"אשתך אתכם במשהו שאולי מעולם לא שמעתם: אם אתם מקווים להגיע לעוה"ב לאחר מאה ועשרים - עליכם לדעת שלעולם לא תכנסו לשם בזכות עצמכם!!"

"והדברים אינם שונים בכל מה שנוגע ליום הדין כאן בעולם הזה!!" - הגה"צ רבי אביגדור מילר זצ"ל, על המפתח הבסיסי לעתידו של כל אחד מאיתנו, הן בעולם הזה והן בעולם הבא

כל עתידנו, בעולם הזה ובעולם הבא, תלוי בקשר שלנו עם עם ישראל, ומי שמעוניין למצוא חן בעיני ה' בראש השנה, תקוותו היחידה היא לעמוד בפניו יחד עם כלל ישראל, החביבים עליו מכל דבר אחר, לא תצליח לעשות זאת לבד.

אלו דברים חשובים ביותר! אנחנו לא יכולים להרשות לעצמנו להישפט כיחידים! כולנו מקווים לזכות לשנה נוספת, ועל כן עלינו לדעת שלא נוכל לזכות לכך בזכות עצמנו, זקוקים אנו לזכויותיהם של עם ישראל כולו.

זו הסיבה שכאשר אנחנו עומדים בראש השנה ומתחננים לה', "כתבנו בספר החיים", אנחנו מתפללים בלשון רבים ולא בלשון יחיד, כי כוונתנו היא לאומה בכללותה; כולנו כאחד יחד - כך אנו עומדים לפני ה' בראש השנה, ולכן הוא אומר, "מעתי לא אדון אתכם כיחידים אלא כישאל עם סגולתי, אותם אני אוהב עד אין קץ".

מדיבורים למעשים

והנה, כדי להפוך את הרעיון הזה למציאותי יותר, כדאי לנו למצוא דרכים מעשיות כיצד ליישם יסוד זה. עד כה דיברנו על המתווה הכללי של השקפה זו, של השאיפה לעמוד בפני ה' לדין יחד עם כלל ישראל, אך אם נצליח לנצל את חודש אלול כדי ליישם את העיקרון הזה בחיי היום יום שלנו, זו תהיה דרך רווחית ביותר להתכונן לראש השנה - לא רק לדבר על להיות

...אשתך אתכם במשהו שאולי מעולם לא שמעתם: אם אתם מקווים להגיע לעולם הבא לאחר מאה ועשרים שנה, עליכם לדעת שלעולם לא תכנסו בזכות עצמכם. כמובן, ברגע שתגיעו לשם, זכויותיכם הן אלו שיקבעו את מקום מושבכם - האם תשבו במושבים האחוריים או הקדמיים, אולם כרטיס הכניסה שלכם לעולם הבא - הוא רק משום שאתם חלק מעם ישראל, ו"כָּל יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לָהֶם חֶלֶק לְעוֹלָם הַבָּא".

מה שאתם שומעים כעת הוא דבר חשוב ביותר! לעולם לא תוכל לזכות לעולם הבא רק בזכות עצמך. רק על ידי התנהגות נכונה וחיבור לכלל ישראל, אתה שומר על חברותך בעם הנבחר וזוכה להבטחה הגדולה הזו של "כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא". אותם אלו השמחים בכך שהם חלק מעם ישראל ומברכים "שלא עשני גוי", הם מתפארים בהיותם יהודים שומרי תורה ומצוות, ויש להם קשר ליהודים יראי ה' - אלו הם האנשים שיצאו זכאים במשפט ביום הדין הגדול.

הכנה ליום הדין

כיון שכך הם פני הדברים, עלינו להבין, שבדיוק כפי שיום הדין הגדול והנורא לאחר מותו של האדם תלוי בקשר שלו לעם ישראל, הדברים אינם שונים בכל מה שנוגע לאלול ולהכנה ליום הדין כאן בעולם הזה.

אחד עם עם ישראל, אלא לנקוט בצעדים שעל ידם נוכל להביא את השאיפה הגדולה הזו לידי מעשה.

כולנו יודעים ש"וְאֶהְבֶּתְ לְרַעַךְ כָּמוֹךָ, זֶה כָּלֵל גְּדוֹל בְּתוֹרָה" - אנחנו יודעים שזו אחת המצוות החשובות ביותר - אבל כל נשלה את עצמנו; הענין אינו פשוט כלל וכלל, ואם לא תרגיל את עצמך בזה, לעולם לא תקיים את המצווה הזו. אתה יכול לומר את המילים, אתה יכול לדבר על זה, אבל לעולם לא תעשה את זה, כי זה לא דבר שמגיע מעצמו.

אהבה מדבקת

אומר לכם כעת דרך עבודה ששמעתי מאחד מגדולי ישראל לפני שנים רבות. הוא אמר כך: בחר לך אדם אחד, אל תספר לו על כך, אבל תתחיל לאהוב אותו מרחוק. תסתכל על הפנים שלו - 'אה, אני אוהב את הפנים היהודיות הללו'. אינך צריך לומר לו דבר. אתה לא צריך להיות חבר שלו, אינך צריך אפילו להתחבר אליו, פשוט תתאמן על לאהוב אותו. האנשים יתאמנו על אנשים והנשים על הנשים. תאהבי אשה אחת. אל תספרי לה על זה. אל תתקשרי אליה כדי לשוחח עמה. פשוט תאהבי אותה.

לאט לאט, לבך מתמלא באהבה ליהודי אחד, וזה מדבק - לאחר זמן מה אהבה זו תתפשט גם לאחרים. אתם תגלו שאתם מסוגלים לאהוב יהודים, ולאט לאט אהבה זו תכלול עוד ועוד יהודים. ברגע שתתרגלו לכך, יהיה קל להמשיך הלאה את האהבה. זה משהו שאפשר לתרגל כל הזמן, ברחוב, גם עם אנשים שאינך מכיר כלל.

וְאֶבְרַכְהָ מְבָרְכִיךָ

ונוסיף כעת עוד נקודה מעשית. לא רק שאנחנו הולכים לאהוב את אחינו היהודים, להעריך אותם ולראות את גדולתם, אבל אנחנו נעשה לנו הרגל לברך אותם, אחת העצות אותן העניק לנו הבורא יתברך. עצה שעל ידה נוכל להזדהות עם כלל ישראל, הוא מה שאמר לאברהם אבינו (בראשית יב, ג), "וְאֶבְרַכְהָ מְבָרְכִיךָ", ובלעם אמר (במדבר כד, ט), "מְבָרְכִיךָ בְרוּךְ".

לדוגמא - אתה עובר על יד ישיבה - תהיה זו ישיבת סאטמאר או באבוב או מיר או רבינו חיים ברלין - בעודך עובר על יד בנין הישיבה, תוכל לומר כך: "יהיה רצון שיתן הקב"ה חיים ארוכים לכל הבחורים הלומדים כאן. שכולם יהיו שמחים ובריאיים ושיצליחו בתלמודם".

אך אל תעצור שם. "יתן הקב"ה פרנסה, ברכה, נחת ואושר לראש הישיבה - ציין את שמו - "ולרבנית שלו, לבניו ובנותיו, לחתניו וכלותיו, לנכדיו ונכדותיו, יהי רצון שכל הרמ"ים ואברכי הכולל, נשותיהם, ילדיהם וחתניהם אבותיהם ואמותיהם, יחיו לאורך ימים ושנים, בטוב ובנעימים, ושתהיה להם פרנסה ברווח". דמיינו כעת שאתם עושים כן בפועל! לא רק שאתם שומעים אותי ומעריכים את הרעיון הזה, ואולי יום אחד תשקלו אותו. לא, לא; אל "תשקלו את זה" - עשו את זה! אלול כבר כאן ואין זמן להתמהמהות.

מה טובו אהליך יעקב

בעודך הולך ברחוב, תור בעיניך אחר המזוזות, וכשאתה מוצא אחד, נצל את ההזדמנות וברך את יושבי הבית: "אה! ברכות יחולו על הבית הזה! יברך את בית ישראל!" אלו לא סתם בתים, אלו בתים קדושים. בתים כשרים עם יופי מיוחד. אז הקפד לעצור לרגע ולברך את יושבי הבית. הִיָּה ספציפי. אמור את המילים: "ריבוננו של עולם, אנא ממך, שמור על בריאותם של כל בני הבית הזה. עזור להם לדור בשלום זה עם זה ולחיות חיים מאושרים ובטוחים, ועזור שפרנסתם תהיה מצויה להם. אנא ה', שלא יארע שום דבר תקלה בבית זה".

הבית הבא - עוד מזוזה. "יהי רצון שכל ילדיהם יצליחו בישיבות וימצאו שידוך טוב, ושההורים יזכו לרוות נחת מילדיהם, שכל יושבי הבית יחיו בבריאות ובאושר למשך שנים רבות, שכולם יחיו חיים נוחים, ושיהיו להם הנאה וסיפוק מילדיהם, שבבית זה יהיו רק שמחות".

תוכלו לברך את אחיכם בית ישראל גם אם אינכם עוברים ליד ישיבה או בית. יכול אדם לשבת בביתו ולומר זאת. עליכם לדעת שלפני הכל זה עסק משתלם ביותר. זו עסקה טובה, כי ה' הבטיח לאברהם, "וְאֶבְרַכְהָ מְבָרְכִיךָ" - בכל מה שתברכו אותם, ה' יברך אתכם. אולם יש כאן ברכה גדולה מזו. כי ברגע שאדם הופך ל"מברך", הוא כבר לא אותו אדם. הוא הופך להיות אישיות אחרת לגמרי. הוא מתחבר בגישה של חיבה, לא רק לעם ישראל, אלא לגדולי ישראל, לתלמידי חכמים וללומדי תורה - שהם ליבה של האומה. הוא מתחבר לכ"ק האדמו"ר מסאטמאר, לכ"ק האדמו"ר מבאבוב, לראשי הישיבות, לכולם.

הכנה טובה

אמנם לא תוכלו לנהוג כך כל הזמן, אבל מדי פעם, פעם ביום מעכשיו ועד ראש השנה, הקפידו להקדיש כשתי דקות לומר את המילים האלה. תרגלו את זה בכל יום מעכשיו ועד ראש השנה. אלו הם שיעורי הבית שלכם. ואל תברכו רק באופן כללי, ציינו שמות, פרטו.

הפרק הראשון של עבודה זו צריך להיות עכשיו - מיד כשתצאו מכאן. עשו זאת מיד. אחרת תשכחו מהעניין כולו, ויתכן שלא תיזכרו בו עד ראש השנה, ובכך תחמיצו הזדמנות כה מפוארת. אולם אם תעשו זאת, אם תעשו את הדברים האלה שדיברנו עליהם כאן, עליכם לדעת שאתם צועדים במסלול של שלמות, וכאשר תעמדו לפני הקב"ה ביום הדין, הוא יסתכל עליכם בצורה אחרת לגמרי. אני מבטיחכם נאמנה - זה יעשה הבדל אדיר.

כאשר אתם עומדים לפני השי"ת ביום הדין, הוא יאמר: "הצורה שבה חייתם במשך ימי אלול, הכינה אתכם לקראת השנה הבאה. כל אחד מכם הוא אחד עם עם ישראל, אתם שייכים לצדיקים ולחסידים, אתם אוהבים אותם, מכבדים ומשבחים אותם, ומברכים אותם; ולכן אדון אתכם יחד איתם לכתביה וחתומה טובה".

(קטעים מתוך שיחתו שהובאה בגיליון 'תורת אביגדור')

משהתגבר בכיו של החסיד, אמר לו הרבי: "קרב אלי", ושוב אמר לו: "התקרב עוד יותר", ואז, על כל צרה וצרה שמנה החסיד באוזניו, שפך הרבי מעט מכוס התה שלו עליו ועל בגדיו...

ענה החסיד: "אכן כן".
 "אם כן, מדוע שתקת ונותרת בהשקט ובטח, ומדוע לא הראית כל פליאה או תמיהה על שפיכת התה עליך?"
 גמגם החסיד... אך הרבי דחק בו: "נו, אמור נא מדוע שתקת".
 ענה החסיד: "כי יודע אני אל נכון שכוונות נשגבות יש לרבי בכל דרכיו ומעשיו, ומובטח הייתי שהרבי ממתיק בזה מעלי את כל הדינים, ומבטל ממני כל יסורים".
 אמר לו הרבי בהערה והארה: "מאחר שאני נקרא 'טאהשער רבי', הנך חושב שאני יכול להמתיק דינים... לכן שתקת, לא צעקת, ונשארת בשלוות הנפש. אם כן, ק"ו בן בנו של ק"ו שעליך לקבל כך את הנהגת הקב"ה, שהוא אדון כל והוא באמת ממתיק דינים ומיטיב לכל! מדוע אם כן הנך צועק ומתלונן? תנוח דעתך ותהא שלוה נפשך ותאמין בו שהכל לטובתך השלמה".
 ('באר הפרשה')

פעם נכנס יהודי בעל צרות ויסורים אל הרה"ק מטאהש זי"ע, ובכה לפניו על הררי צרות ויסורים שתכפוהו אחד אחר השני. באותה שעה עמדה על השולחן אשר לפני הרבי כוס זכוכית גדולה עד מאד מלאה במשקה תה חם. משהתגבר בכיו של החסיד אמר לו הרבי: "קרב אלי", ושוב אמר לו: "התקרב יותר", ועל כל צרה וצרה שמנה החסיד שפך הרבי מעט מהתה עליו ועל בגדיו, ונרטבו בגדיו.
 כמובן החסיד לא פצה פיו בתרעומת או בפליאה לפני הרבי מדוע הוא מתזו עליו אחת למעלה ושבע למטה, מתוך ידיעה שהרבי מכוון בכל מעשיו ובכל תנועותיו יחודים, ובוודאי יש לו בזה ענינים נשגבים.
 משגמר החסיד להתאונן ולבכות, שאלו הרבי: וכי לא כאבה לך התזת המשקה החם עד מאד?"

על דא ועל הא

משגיח בישיבה סיפר פעם את הסיפור הזה לתלמידיו, ואח"כ שאלם: "האם שמעתם פעם על נכדו של נפוליאון?"
 משענו בשלילה, אמר להם - "האם יודעים אתם מדוע על נפוליאון שמעתם, ואילו על נכדו לא שמעתם?"

זה מה שמרוויחים מקשיים

האילנות היו שייכים לעניים, שהיו משקים את האילנות מדי יום ביומו בידיהם בקפידה.
 והנה גבי האילנות של העשירים, הספיקו המים לצורך כל העלים והשורשים, ועל כן לא היה האילן צריך להתאמץ ולשאוב את המים אל תוך השורש, ועל כן לא התחזק גזע האילן מעולם, וזה גרם לו ליפול ברוח סערה, אבל האילנות של בני העניים שהשקו רק את מקום שורשו של האילן, הוצרכו תדיר להתאמץ ולחפש אחר לחלוחית בארץ כדי להחיות את העלים והענפים, ועל ידי השקעה זו העמיקו שרשיהם לאורך ולרוחב, עד שאף אותה רוח סערה לא הצליחה לעוקרם.
 הרי שהגייעה והעמל מחזקים את השורש, וכך הוא הדבר גם בעניני רוחניות, שהמתייגע להשריש בעצמו מדה טובה, יזכה בה לקנין נצח, אבל הזוכה לה בקלות, עלול לאבדה באותה מדה,

שמעתי מאיש מהימן מתושבי ארה"ב, שלפני שנים מספר השתוללה רוח סערה בכמה מדינות בארצות הברית, והזיקה ושבחה כל מה שנקלע בדרכה. לאחר ששככה הסערה, הבחינו בדבר פלא שקרה באחד מרחובות העיר, שהיו מפוזרים שם כמה אילנות שונים - כי מקצתם נפלו ונעקרו, וחלקם נשארו על מקומם ולא נגרם להם שום נזק, והיה הדבר לפלא בעיני כל הרואים, איך יתכן שעל אף המרחק הקטן שהבדיל בין האילנות, יהיה שינוי כזה שאלו יעקרו והאחרים ישארו לפליטה.
 ואחר חקירות ובדיקות העלו החוקרים את סיבת הדבר, שאותם האילנות שנעקרו היו שייכים לעשירים גדולים, ומחמת רוב טרדותיהם לא היה להם פנאי להשקות את האילנות כראוי, לפיכך קבעו שם 'ממטרות' - אלו צינורות מים, שפעלו משעה לשעה לפזר זרמי מים על פני כל שטח האילן, ואילו שאר

שלום זקנו - ואז נדהם לראות שהוא חי וקיים ומרגיש בטוב ולא קרה לו מאומה.

נרגע הנכד, אך שטח את פליאתו בפני סבו - חדא, אמאי לא עזר לו להציל את חייו ולצאת מן הסכנה; ועוד, מדוע עשה את עצמו כמאבד עצמו לדעת?

השיב לו נאפוליאן, שבחכמה עמוקה נהג כן, וקושיא חדא מתורצת בחברתה: כי כאשר התחיל להיסחף בתוך המים שמע איך הוא צועק בשארית כוחותיו "סבא סבא" כדי שיבא להצילו, והוא הרי לא היה יכול להיכנס מפני הסכנה, וכיון שהנכד סמך עליו - לא ניסה בכל כוחו לצאת מן המים, ועל כן עשה את עצמו כמת, כדי שביין הנכד שאין לו על מי לסמוך, ועליו לצאת בכוחות עצמו מן המים, ואז גילה כוחות הנפש שהיו טמונים בפנימיות נפשו עד שהצליח להינצל ממות לחיים.

ובספר 'בנועם שיח' (מועדים, אלול עמ' נט) מביא, כי משגיח בשיבה חזר פעם על עובדא הנ"ל בפני תלמידיו, ואח"כ שאל אותם: "כלום שמעתם פעם על נכדו של נאפוליאן?"

הבחורים ענו: "לא"

"ועל נאפוליאן שמעתם?"

"ודאי, מי לא שמע עליו".

"היודעים אתם מדוע לא שמעתם על הנכד, בעוד את הסב כולכם מכירים?" המשיך המשגיח לאלפם מוסר השכל עצום - "על נכדו לא שמעתם, משום שסבא שלו היה נאפוליאן, ואילו על נאפוליאן שמעתם, משום שלא היה לו סבא נאפוליאן!!" וזה מוסר השכל בעבודת ה', שכל אחד יכול לפעול ולגלות בעבודתו דברים מחודשים, וכל אחד יש לו את דרכו וכוחותיו שלא היו ולא יהיו, וכל אחד שונה מחבירו, ועליו לעמול לגלות את כוחותיו המיוחדים לו משמיא.

(גיליון 'דברים של טעם')

כי כבולעו כך פולטו, ולכן צריך לדעת, שהנסיונות והמחסור הם הם הגורמים לאדם להשתרש היטב על מקומו, כדי שבעת נסיון יעמוד מזוין בכלי מלחמה שרכש וקנה בדם לבו וביגיעה עצומה, ועי"ז לא יוכל היצר הרע לגרום לו שום רעה. (באר החיים, חנוכה עמ' תקטו).

הסיפור הנ"ל גם מלמד לנו האופן לחנך את בנינו. שדרכם של ההורים לעזור לבניהם בכל מצב להוציאם מכל מצוקה, אבל לפעמים אין זו מעלה כלל, שכן נמצא שאין הילד לומד מעצמו איך להסתדר ולהתמודד עם אי נעימות, או לצאת מעצמו ממצוקה, לכן על האב לשקול אם הילד יכול מעצמו להתחזק בכוחות עצמו, ואז הבן מסוגל להשתרש עצמו ולגלות כוחות פנימיים שזה יעזור לו בעזרה ש"ת משך כל ימי חייו.

ונסמך לזה עוד סיפור שממחיש מאוד את הנקודה הנ"ל. הסיפור מובא בספר 'מכל מלמדי השכלת' (עמ' רכב) להרב אלחנן יוסף הערצמאן ז"ל:

מסופר על נאפוליאן, שהלך פעם לרחוץ בנהר יחד עם נכדו, בעת שהותם שם נוצרה מערבולת במימי הנהר ונכדו הקטן נסחף לתוכו מבלי שיוכל לצאת משם, ועמד בפני סכנת טביעה, והתחיל לצעוק "סבא סבא" הצילני מן המים הזידונים. אך כבר ידוע, שבכהאי גוונא אסור למי שאינו מומחה להיכנס למקום סכנה זו, כי במקום שיוציא את הטובע, הרי הוא עלול להיגרר ולהימשך אחריו ולבוא אף הוא לכלל סכנת נפשות.

מה עשה אפוא נאפוליאן? מיהר לצאת מן המים ונטל את חרבו ועשה כמי שדוקר את עצמו, ומיד הפיל את עצמו לארץ ונשכב כמת...

לא עבר זמן רב, והנה הצליח הנכד לשוט ולצאת מן המים והגיע לשפת הנהר עיף ויגע, ובשארית כוחותיו ניגש לבדוק את

הסיפור היומי

יום למחרת אני מקבל הודעה: "חלה טעות בסיכומי פריסת התשלומים. נתנו לך הנחה גדולה, שאותה מקבל רק מי שמשלם מראש". כעסתי מאוד. הרי סיכמנו! אבל לא היתה ברירה...

"אבל תוך זמן קצר נוכחתי לראות שוב: כל מה שה' עושה הכל לטובה!"

את הדבר הזה בחוש.

תקופה בלתי נעימה היתה זו, כשמפעם לפעם חשתי מיחושים מפריעים מאוד בעיני, ומשדרשתי בעצת שלוחי ה' לרפאות המסקנא היתה כי אין מנוס: ניתוח לייזר, זה הפתרון. ניתוח לייזר? מאין יבוא עזרי? כיצד אשלם? בקושי אני מצליח לצלוח את היום יום כדי מחייתי, אין לי אפשרויות למותרות כמו ניתוח לייזר.

מפעם לפעם קורות חיי מאלפים אותי בסיפורים כאלו שמוכיחים לי שוב ושוב כי ה' אוהב אותנו ולא יעזבנו, וכל הפוקד אותנו אינו אלא לטוב מוחלט, ובאמת גם מה שנראה בעינינו כרע אינו אלא כטוב, שיתכן שיתברר בעינינו בעתיד הקרוב או הרחוק כמה היה בו טוב, וכנאמר משפטי ה' אמת צדקו יחדיו, שאחרי שרואים הכל יחד מבינים הכל. הסיפור הבא שאני שולח לכם ומבקש שתפרסמוהו, רואים בו

אלא שיום למחרת אני מקבל הודעה: חלה טעות בסיכומי פריסת התשלומים, היות שנתנו לך הנחה גדולה, ואת ההנחה הזו מקבל רק מי שמשלם במזומן מראש. כעסתי מאוד. הרי סיכמנו! אבל לא היתה ברירה, נאלצתי להעביר להם את ה-4000 שקלים בחירוק שיניים, בתקווה שה' הטוב יעזרנו להוסיף את הדרוש.

הטלפון מצלצל, על הקו שוב נציג משרד השיכון. מסמכי בנק עובר ושב אחרונים בבקשה, זמזם בקול מונוטוני. הבאתי לו תוך כמה שעות, והאיש משוחח עימי, ומה הוא אומר אם לא כך: "כמעט היית זכאי, כמה חבל. יש לך פה הכנסה נוספת של 4000 ש"ח שגרמה לך לא להיכנס לקריטריונים".

מיד הזדעקתי: זה לניתוח לייזר! זה ישר מאבא במיוחד לניתוח!

"לזה צריך הוכחה", הוא המהם, ועיין קלות בדפים שלפניו, ואז קרא: "נכון, צודק. אכן רואים כאן העברה למרפאת הלייזר מיד אחרי. צודק, אתה זכאי לשכר דירה ממשרד השיכון. מזל וברכה, ובהצלחה".

ראיתי שמה שהכעיס אותי בתחילה שהכריחו אותי לשלם הכל, זה מה שהושיע אותי. שכן אם הייתי משלם בתשלומים, הייתי מפסיד. כל מה שעושה ה' הכל לטובה...

(משנתה של תורה שופטים תשע"ה)

באותה תקופה הייתי מועמד לתשלומי שכר דירה ממשרד השיכון, והנושא היה בבדיקה. קיוויתי שאצליח לעבור את הקריטריונים. לא שאז אוכל לממן לעצמי ניתוח לייזר, אבל בתוספת של 1500-1000 ש"ח ממשרד השיכון, לכה"פ היום יום לא יהיה דחוק כל כך.

נחזור לניתוח. מה עושים? הקב"ה עזר: חמי שיחי' ראה בצערי והודיע לי: אני מעביר לחשבונך סך 4000 ש"ח כדי שתהיה לך התחלה של מימון עבור הניתוח, את היתר תנסה לשלם איכשהו, ובלבד שלא תזניח את עצמך ותוכל ללמוד מתוך בריאות ושלוה. 4000 השקלים שנחו בחשבוני העלו רעיון טוב במוחי: את ארבעת אלפים השקלים אקח כדי לממן לי את היום יום בתקופה הקרובה, ומהמרפאה שמבצעת את ניתוחי הלייזר אבקש פריסת תשלומים רחבה, ואקוה בעז"ה בכל זאת לשלם עם הכסף של משרד השיכון. ידעתי שיש סיכון, כי אולי משרד השיכון לא יסכים לשלם הכסף, ואולי לא אצליח לעמוד בתשלומים, אבל לא היתה בידי ברירה כי לארבעת אלפי השקלים הייתי זקוק דחוף בשביל החיים הפשוטים.

ישבתי אפוא עם הממונים, סיכמנו על פריסת תשלומים נוחה ומסודרת, חתמתי על המסמכים הרלוונטיים וקבענו תאריך לניתוח בעז"ה בשעה טובה.

פרשת השבוע

האברך החל לפקוד את בתיהם של גדולי ישראל כדי שיעניקו לו את ברכתם. אחד מגדולי הצדיקים הפתיע אותו באומרו: "אני אמסור לך מכתב, ותניח אותו על קבר הרשב"י..."

הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א, על הזדמנויות מיוחדות לתפילה

החיים מסביר בכמה אופנים את המילים 'בעת ההיא', ואחד הפירושים הוא שמדובר בעת רצון, כגון זו כאשר אדם מתגבר על טבעיו ורצונותיו, ואז הוא בא אל הקב"ה בבקשת-חינוכים.

יש מקרים שילדים לא מחונכים שורטים מכוניות חדשות וגורמים בכך נזק עצום לבעליהם, ויותר מהנזק הכספי יש בכך עוגמת נפש רבה על רכב חדש שנשרט, ונראה כמשומש. ההצעה שצריך להציע לאותם אנשים שנפגעו היא שיתגברו על עצמם, ולא יצאו בצעקות רמות נגד מי שעשה את המעשה, ויבקשו מהקב"ה שבזכות ההתגברות הזו, יגאלם מצרותיהם ויסוריהם. כל זה כמובן אינו פוטר במאומה את הילדים הללו ואת הוריהם, הצריכים לשאת בנזק שנגרם, ולחנך את צאצאיהם לא לפגוע ברכוש השכנים.

בעל ה'שומר אמונים' זצ"ל היה אומר, שמי שרוצה שתפילתו תתקבל, ידע שהעת-רצון הטובה ביותר היא בעת עשיית מצוה, ובמיוחד אם אדם שומר את עיניו בלכתו ברחוב, וכשנתקל בנסיון

למען יאריכו ימיהם (דברים כה, טו)

שח הגר"י זילברשטיין שליט"א: אשה אחת הציגה בפניי חולצה חדשה שרכשה לא מזמן, ובצווארונה היה חור שחור גדול. היא סיפרה שכנראה אחד השכנים מהקומה העליונה השליך סיגריה, וזו נפלה היישר על הבגד ועשתה בו חור שכזה עד שהבגד יצא מכלל שימוש. האשה היתה במצב של כעס וחרון אף. אחרי הכל, לא בכל יום קורה כדבר הזה, שחולצה חדשה ומצוחצחת הולכת לאיבוד, ועוד בגלל חוסר זהירות משווע של שכן שלא השגיח במעשיו...

היא שאלה אותי מה לעשות, והשבתי לה, שאם יש לה צרה בתוך ביתה, זה הזמן הטוב ביותר לכלוא את הכעס ולא להוציאו החוצה, וכשם שהיא מתגברת עתה נגד הטבע שלה ואינה כועסת, כך תעמוד לה זכות זו נגד היסורים והצרות.

המקור להנהגה זו הוא מבעל ה"אור החיים" על הפסוק (דברים, פרק ג' פסוק כ"ג) 'ואתחנן אל ה' בעת ההיא'. האור

ושהתרחש עוד לפני חתונתם של בני-הזוג, הפתיע את הבעל-הת"ח.

'שלא תהיה אלמנה'

"זמן מה לפני החתונה שלכם", סיפר הצדיק, "פגע מאן-דהו באשתך-לעתיד, בצורה חמורה מאוד. משעמד הפוגע על גודל טעותו, וידע את החטא שעשה, בא לבקש מחילה, סליחה וכפרה, אבל אשתך מיאנה לשמוע, ולא רצתה לסלות. הפוגע עלה לביתו ושאל מה עליו לעשות כדי לפייס את האשה?"

"משראיתי את שברון-ליבו של הפוגע, שלחתי שליח אל הנפגעת וביקשתי ממנה שתסלח על החטא שעשו כלפיה, אבל גם לאחר שהגיעה אליה הבקשה, סירבה האשה לסלות. רק לאחר מסע מפרך של שכנועים והפצרות של גורמים שונים, התרצתה האשה, וסלחה בלב שלם. כששמעתי על סליחתה, ביקשתי ממנה להעלות את הסליחה על הכתב, פעמיים; עותק אחד תשאיר אצלה, ואת העותק השני תעביר אליי".

עכשיו פנה הצדיק אל הת"ח ואמר לו: "כשאתה נוסע לציונו של רשב"י במירון, קח ממני את מכתב-הסליחה שכתבה אשתך, ולפני שאתה מתחיל להתפלל - הנח אותו על קבר הרשב"י, ותגיד שבזכות זה שוויתרה וסלחה למי שפגע בה, אתה מבקש שימליץ טוב על אשתך שלא תהיה אלמנה".

עשה האברך כפי שהצטווה ונטל עימו את המכתב, ובהגיעו לציון במירון שפך דמעות כמים לפני השי"ת שיושיע את אשתו שלא תהיה אלמנה, ובזכותה יושע גם הוא ויירפא ממחלתו. ומה היה בסוף? - לאחר ששב מהתפילה הנרגשת, עשה שוב צילום, והגידול נעלם כלא-היה.

כשנידָרְש גם אנחנו, ביום מן הימים, לוותר לרעינו ולחברינו, ובמיוחד - כאשר מדובר בבני-זוג, הצריכים לוותר ולמחול ולהתנהג בסבלנות אחד לשני, כדאי שנגָזְר בסיפור הזה. (מתוך 'שמחה בבית' בעריכת הרב משה מיכאל צורן)

הוא מתפלל שה' ימלא משאלותיו לטובה. תפילה זו תתקבל בשמים, אומר ה'שומר אמונים'.

חבל לבזבז רגעים והזדמנויות שכאלו. מי שחברו מרגיז אותו, ויש כאלו היודעים לעשות זאת היטב..., ידע לו ששעה זו היא עת-רצון מיוחדת וכדאי לו לנצלה לתפילה.

הצדיק אמר לבעל שניח את המכתב של אשתו בציון הרשב"י אין אנו מתעלמים, ולו לרגע, מהקושי הטמון במידת הסבלנות. כמה קשה לאדם לוותר לרעהו! כמה קשה לו לוותר אפילו על דבר קטן, ואפילו על מילה לא-נכונה שיצאה מפי חברו, ופגעה בו! הדרך היחידה להתמודד עם הקושי הזה, הוא לידע להודיע ולהיוודע על הרווח הגדול העשוי להכנס לחשבוננו אם נלמד לוותר.

הסיפור דלהלן הושמע באוזנינו ממקור ראשון, ונוכל ללמוד מכאן על עוצמתו וגודל-חשיבותו של הוויתור.

המעשה היה באברך ת"ח שלקה ל"ע במחלה, ובעקבות זה החל לפקוד, מחד, את קבריהם של גדולי הדורות, ומאידך נָקַש על דלתות-בתיהם של גדולי ישראל החיים עמנו, כדי שיעניקו לו את ברכתם ויתנו לו עצה וסגולה כיצד יוכל להירפא.

פְּקַח עֵינָיו בַּתְּמִיּהָ

יום אחד החליט הת"ח לנסוע למירון ולהפיל שם תחילה ובקשה על קברו של רשב"י. לפני כן הוא נכנס אל אחד מגדולי הצדיקים שבדור, וסיפר לו על נסיעתו המתוכננת. הצדיק בירך אותו מעומק הלב, וכששמע שהוא מתעתד לעלות מירונה, הפתיע אותו באומרו: "אני אמסור לך מכתב, ותניח אותו על קבר הרשב"י..."

פקח הת"ח את זוג עיניו בתמיהה-רבתי, ולא ידע במה ובמי מדובר, ועל איזה מכתב מדבר הצדיק שליט"א. "אני אספר לך במה מדובר, וצריך אתה לדעת שיש לך בבית אשה צדקת יוצאת מגדר הרגיל", אמר הצדיק המפורסם. הסיפור שהתגלה עתה,

דקה מתוקה - 60 שניות מרתקות על הדף היומי

מדוע צריך להקפיד בכל ילדי ישראל לא לתתם למינקת גויה?

כתובות דף ס

נתנה בנה למינקת

מובא שולחן ערוך (יו"ד סי' פ"א ס"ז בהג"ה) שאין לתת לתינוק יהודי לינוק מגויה, אם אפשר למצוא מינקת ישראלית.

לבניו, שלכל ילד יש סיכוי לדבר עם השכינה, ולכן צריך לחנכו כאילו הוא הוא יהיה גואלם של ישראל. וזה פסוק מפורש "אל תגעו במשיח" (תהילים קה טו) ומי הם "משיח"י? אלו תינוקות של בית רבן (שבת קיט:). כל אחד מילדי ישראל ראוי להיות משיח... ולכן צריך לחנך כל ילד מישראל כאילו הוא כמו משה רבינו, עם כל הקדושה והטהרה...

(גליון אגעדאנק - עלי ורדים)

ובביאור הגר"א (שם ס"ק ל"א) הביא מקור ורמז לזה מהמדרש רבה פרשת שמות ממשה רבינו שלא נתנו לו לינוק מאשה מצרית כי אם מאשה עבריה.

שואל רבי יעקב קמינצקי זצ"ל בספרו "אמת ליעקב", מה הראיה ממשה רבינו, הרי משה היה צריך לדבר עם הקב"ה, ופה שמדבר עם השכינה לא ראוי שיינק מגויה, אך מנין שגם בשאר ילדי ישראל יש להקפיד על כך?

אלא מבואר מזה לימוד גדול בענין החינוך שצריך כל אב לתת

החפצים בחיים - חפץ חיים יומי

"מרגלא בפומייהו דאינשי שאם אחד הלשין על חברו, מותר הוא גם כן אחר כך להלשינו... ובאמת הוא טעות גמור"

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר חפץ חיים

הניכרים", אין זה אלא היתר לשמוע ולהאמין בלבד, אבל לא לעשות שום פעולה כתוצאה מכך. כי על מנת להוציא ממון לא מועיל כלל ההיתר של 'דברים ניכרים'. וכפי שבדיני נפשות אומרת הגמרא בסנהדרין שאפילו ראו אדם שרץ אחר חבירו לחורבה, ורצו אחריו ומצאוהו עומד על גבי חברו ההרוג עם סכין בידו ודם מטפטף ממנה, אי אפשר להורגו על סמך זה כי 'על פי שניים עדים יקום דבר' - כן הוא גם לגבי דיני ממונות!

הדוגמה שמביא לכך החפץ חיים היא - "אם אחד יש לו הזק בעסקו מצד מלשינות וכדומה, ויש לו על ישראל 'דברים הניכרים' שהוא עשה לו את הדבר הזה, על זה הסמך הוא הולך אחר כך ומלשין אותו גם כן, כי מרגלא בפומייהו דאינשי שאם אחד הלשין על חברו, מותר הוא גם כן אחר כך להלשינו... ובאמת הוא טעות גמור..." ומבאר שמלבד שאסור לעשות שום פעולה לשם נקמה גרידא, אלא רק כדי להציל את ממונו, ורק כשאי אפשר להציל באופן אחר - גם אי אפשר כלל לסמוך בדיני ממונות על 'דברים ניכרים' אלא צריכים עדות של שני עדים בבית דין.

אתמול עסקנו בהיתר לקבל רכילות מאדם שנאמן על השומע כשני עדים, וראינו כי מלבד התנאים הרבים הנדרשים להיתר זה - כיום הוא כבר אינו שייך כלל. בהלכות הנלמדות היום בסדר הלימוד היומי, מביא ה'חפץ חיים' אופן נוסף שבו מותר לקבל ולהאמין לרכילות - כאשר השומע רואה על אותו אדם "דברים ניכרים" המוכיחים כי מה שסופר עליו הוא אמת.

אולם, גם כאן ישנם שורה ארוכה של תנאים (להיתר: א) שלא יהיה שום צד זכות בדברי; ב) שתהיה זו הוכחה ממשית, ולא "דבר הניכר קצת". ג) שתהיה תועלת להבא עבור השומע בקבלת הדברים. ד) שיראה את "הדברים הניכרים" בעצמו, ולא ישמע אותם מפי אחרים. ה) מותר לו רק להאמין בלבד, אבל לא לספר לאחרים.

וכאן מעורר ה'חפץ חיים' על דבר "שנכשלין בו בעוונותינו הרבים", כאשר אנשים שיש להם סמך כלשהו או סברא שפלוני הזיק אותם וכדו' - עושים לעצמם דין לבד. וזוהי טעות גמורה, הוא כותב, משום שגם בהתמלא כל התנאים הדרושים ל"דברים

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחיול

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'

מדוע מברכים את 'ברכות השחר'?

ויש אומרים שברכות אלו לא תוקנו על הנאת המברך עצמו - כברכה על מאכל, שהאוכל מברך על הנאתו העכשווית ממאכל זה - אלא הן ברכות שבח והודיה כלליות על בריאת טובות העולם והנאותיו. ובתקצירים הבאים, נלמד בס"ד על ההשלכה ההלכתית של מחלוקת זו.

[משנ"ב מו, א; בו"מ דרשו, 2; וראה רמב"ם ברכות א, ה]

חכמינו ז"ל תיקנו לברך בכל יום את 'ברכות השחר' על כל טובות העולם והנאותיו, הרוחניות והגשמיות. סיבת התקנה של ברכות אלו היא, שכל הנאות העולם הזה שייכות להש"ת, והרי הן כ'הקדש', וההיתר להנות מההקדש הוא רק על ידי ברכה, והנהנה מהעולם הזה ללא ברכה - כאילו מעל ב'הקדש'; ולכן, תיקנו שיברך על אדם על כל הנאה בפעם הראשונה שנהנה בה בכל יום.

הסגולה העצומה באמירת 'אדון עולם' בכוונה

את הפיוט 'אדון עולם'. וכתבו רבותינו בשם גאונים וראשונים, שהמכוון כראוי בתחילת אמירת אדון עולם, מובטח לו כי "תפילתו נשמעת, ואין השטן מקטרג עליה, ואין לו שטן ופגע רע בתפילתו בראש השנה וביום הכיפורים, ואויביו נופלים לפניו, ויש אומרים, אף יצר הרע משלים אתו".

[משנ"ב מו, הקדמה; בו"מ דרשו, 1, בהרחבה ע"פ המקור]

מנהג ישראל כבר מימות הגאונים, לומר בשעת הכניסה לבית הכנסת לתפילת שחרית, את הפסוק שבתהילים: "וְאֲנִי בְּרַב חֶסֶדְךָ אֲבֹא בִּיתְךָ אֲשֶׁתְּחַוֶּה אֶל הַיָּכָל קִדְשְׁךָ בִּירְאָתְךָ", וזוהי מעין 'נטילת רשות' להתפלל לפני ה' בהיכלו. ובמשנה ברורה כתב בשם האריז"ל, שיש לומר פסוק זה לפני הכניסה לבית הכנסת. ועוד נהגו כבר מימות הגאונים, לומר לפני תפילת שחרית,

החדרים השונים שבבתי המרחץ הקדומים

לתוכו עם תפילין. חדר חיצוני, שבו מסיימים את הלבישה, וכל הנמצאים בו לבושים - מותר לומר בו דברים שבקדושה, וכן להניח בו תפילין. ונחלקו הפוסקים, בנוגע לחדר האמצעי, כשאין בו אדם בלתי לבוש, אם דינו כחדר החיצוני. וראה במקורות בנוגע לחדר הטבילה שבמקוה.

[שו"ע מה, ב, ומשנ"ב ד-ו]

בתי המרחץ הקדומים, היו מורכבים משלושה חדרים, שדיניהם שונים זה מזה לענין 'דברים שבקדושה': חדר פנימי, שבו המרחץ עצמו - אסור לעסוק בו בדברים שבקדושה, אף כשאין בו אדם בלתי לבוש, ואסור לשהות בו עם תפילין. חדר אמצעי, שאליו יוצאים מהמרחץ ולובשים חלק מהבגדים, וחלק מהנמצאים בו לבושים, וחלקם אינם לבושים - אסור לומר בו דברים שבקדושה, ואין להניח בו תפילין, אבל מותר להיכנס

* בשעה שהתפילין מונחות על הראש ועל הזרוע, אסור מדרבנן לישון אפילו שינה קצרה. והרואה את חברו נרדם עם תפילין למשך יותר מכדי הילוך מאה אמה, עליו להעירו.
* בשעה שהתפילין מונחות על הראש ועל הזרוע, אסור לאדם להסיר את דעתו מהן, מחשש שיבוא להקל בקדושתן. ויש שכתבו, שטעם האיסור הוא משום שבשעה שדעתו מוסחת מהתפילין אינו מקיים את המצוה.
* אסור להיכנס עם תפילין לטווח של ארבע אמות ממת, או מקָבֵר, מפני שהעושה כן נראה כ'לועג לרש', דהיינו למת שאינו יכול עוד לקיים את מצות תפילין. ויש להקפיד על כך אף בקבר של קטן.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

היכן מניחים את הקשר של ראש בעת קיפול התפילין?

שחי בתקופת חכמי המשנה - שגזרו הגויים שלא להניח תפילין, והניחן, וכשגילה אותו אחד מאנשי השלטון, נהפכו התפילין לכנפי יונה.
ואת הקשר של תפילין של ראש - יש שנהגו להניח מתחת למקום המעבר של הרצועה, המכונה 'מעברתא'; ויש שנהגו להניחו על גבי המעברתא, מחמת קדושתו, שיש בו את האות ד' משם ה'.

[משנ"ב כח, ח-ט; ביאורים ומוספים דרשו, 14]

מנהג ישראל לקפל את רצועות את התפילין לפני הכנסתן לנרתיקן. ואין לכורכן על גוף ה'בית' של התפילין, המכונה 'קציצה', אלא על השטח היוצא מצידו ה'בית', המכונה 'תיתונרא'. וכמו כן, בעת כריכת הרצועות על גבי התיתונרא, יש לאחוז את התפילין ולסובב את הרצועה עליהן, ולא לאחוז ברצועה ולסובב את התפילין לתוכה.
ויש שנהגו לכרוך את הרצועה משני צידי ה'בית' בצורה המזכירה כנפיים, לזכר הנס שנעשה לאלישע 'בעל כנפיים',

הלוח היומי

ח' אלול | חודש לאחר חורבן ביהמ"ק השני בידי טיטוס הרשע, ביום ח' אלול נחרבה גם 'העיר העליונה' של ירושלים בידי הרומאים

בשנת ג' אלפים תתכ"ח, חודש לאחר חורבן ביהמ"ק השני בידי טיטוס הרשע, ביום ח' אלול נחרבה גם 'העיר העליונה' של ירושלים בידי הרומאים. "ואהליבה תזעק נשרפו ארמוני ותאמר ציון עזבני ה'".
בשנת ק"ט, במהלך הפרעות של עלילת 'המגיפה השחורה', נרצחו כ-6000 יהודי קהילת מגנצא הי"ד, ולזכר זאת נקבע בעיר יום זה לתענית ציבור ואמירת אב הרחמים.
בשנת ת"ר, אירע נס ההצלה של יהודי דמשק מעלילת הדם, ולזכר כך חוגגים את יום זה בני הקהילה ולא אומרים תחנון.

יארציט:

תקנ"ט: רבי אברהם שמשון ב"ר יעקב יוסף הכהן זצ"ל, מראשקוב.
תרצ"ו: רבי אלטר אליקים שרגא ב"ר חיים שמעון שפירא זצ"ל, אב"ד ויקנא וצ'רנוביץ', בעל שם משמעון, אהלי צדיקים ועוד.
תשס"ט: רבי מנחם שלמה ב"ר זאב וולף זילברשטיין זצ"ל, רב חסידי גור ב"ב, בעל זהב שבא.

חיים של תירוצים...

פעם היה אחד שלא נהג כשורה בענין מסויים והוא ניסה לתרץ את עצמו בתירוצים שונים. אמר לו האדמו"ר בעל ה"שפת אמת" מגור: "מוטב שתדע, כי לא נהגת כהלכה... לא תעשה פעם נוספת כדבר הזה... ואילו אם תמציא תירוצים, תישאר לתמיד בעל מום (א קאליקער)".

(קובץ אור ישראל [מאנסי] חלק מט עמ' קצג)

נשתדל להיות אמיתיים עם עצמנו ולא לחפות על מעשינו הרעים בתירוצים והצדקות שונות, שהרי אם לא נעשה תשובה על מעשנו, נשאר מקולקלים.

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפותח בכל יום' לתיבת המייל שלך

ככה מתחילים יום טוב במיוחד

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il